

[Glausen (Olufskjær).]

få ensartede forhold i Sønderjylland og det øvrige land. Det får vi naturligvis ikke helt, og det kan vi heller ikke få, men jeg ville være overordentlig glad, hvis man fra landbrugsministeriets side navnlig vil gå stærkt ind for at afhænde en del af de søer, man har, idet administrationen jo bliver for dyr, når den udføres fra landbrugsministeriet. Jeg tror, det var klogt, om man kunne afhænde dem til interesserede kommuner eller byråd, eller hvem der nu kan være tale om.

Jeg kan altså anbefale lovforslaget, selvom jeg er betænkelig ved det, ud fra de tilsagn, vi har fået i udvalget fra ministeren. Jeg håber og tror, at ministeren også vil være beredvillig, når de skal føres ud i praksis.

A. C. Normann: Også i mit parti finder vi det glædeligt, at vi på dette område får gennemført fælles regler for hele landet. Der har fra den preussiske tid været retsregler, som afveg stærkt fra dem, som ellers gjaldt i landet både for fiskerirettighedernes og for spærre- og fangstindretningernes vedkommende, og der er ingen tvivl om, at den store forskel i disse regler mellem de to dele af kongeriget har været følt som en ganske unaturlig skillelinie, en skillelinie, der alligevel før eller senere måtte falde væk. Jeg tror også, at sønderjyderne vil føle en vis tilfredshed ved, at vi nu får fælles vilkår på dette område, måske ikke mindst, fordi dette faktisk betyder en tilbagevenden til de forhold, der rådede tilbage i tiden før 1864, i alt fald hvad fiskerirettens tilhør til den tilstødende grund angår.

De sønderjyske medlemmer af folketinget har da også tiltrådt lovforslaget, og jeg vil gerne på det radikale venstres vegne anbefale det til vedtagelse.

Fiskeriministeren (Chr. Christiansen): Må jeg benytte lejligheden til at takke udvalget for det arbejde, der her er udført. Det glæder mig meget, at der nu er udsigt til, at vi ved gennemførelsen af lovforslaget kan tage endnu et lille skridt i retning af at bortrydde de særbestemmelser, som endnu er tilbage i Sønderjylland.

Ved udformningen af det foreliggende

lovforslag har ledetråden såvel for det af ministeriet nedsatte udvalg som for mig personlig været at imødekomme ønsket om at fjerne særreglerne, men samtidig gribe så lidt som muligt ind i de faktiske forhold, hvorunder fiskeriet gennem en længere årrække har været udøvet i Sønderjylland.

I anledning af den af den ærede ordfører for udvalget også på de sønderjyske repræsentanters vegne rejste henstilling om, at der af statsmyndighederne og statsadministrationen blev udvist den størst mulige hensynsfuldhed og smidighed ved lovens administration, vil jeg gerne udtale, at fiskeriministeriet er indstillet på at administrere loven på en måde, så den ikke volder større ulemper i overgangstiden, og jeg kan føje til, efter at jeg har drøftet spørgsmålet med den højtærede landbrugsminister, at der også fra landbrugsministeriets side vil være ganske den samme indstilling overfor den ændring af ferskvandsfiskeriloven, der her er til behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget og lovforslagets tekst, således ændret,

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sluttelig foretoges den som punkt 5 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

(Første behandling findes i tidenden sp. 5151, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1119).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Udenfor betænkningen var der stillet følgende underændringsforslag:

Af *Aksel Larsen, Ragnhild Andersen* og *Alfred Jensen*:

Til ændringsforslag nr. 5.
I 5. linie udgår ordet „anden“.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje forhandling sættes til forhandling under eet.

Udvalgets ordfører (Peter Nielsen): I de tre møder, udvalget har holdt om det foreliggende lovforslag, har man haft lejlighed til at drøfte dette med repræsentanter for de brancher, hvis varer er omfattet af lovforslaget.

Det er naturligt, at man fra den side ønsker loven om forbrugsbegrænsende foranstaltninger ophævet hurtigst muligt, men man er samtidig indstillet på, at det vil være mest formålstjenligt at lade det ske gennem en aftrapning af afgifterne, idet dette vil forårsage mindst afbræk i handelen, dog under forudsætning af, at en sådan aftrapning ikke vil medføre en udsættelse af tidspunktet for afgifternes fuldstændige bortfald. Udvalget er for så vidt enig om lovforslagets første syv paragraffer, selvom der er forskellige meninger om, hvor hurtigt en sådan aftrapning skal foregå.

Man er enig om de første to paragraffer, der betyder, at afgifterne bliver ens for de forskellige handelsformer, hvad enten der ydes kasserabat eller ej, eller hvad enten salget sker fra grossistvirksomhedernes egne detailudsalg eller fra selvstændige forretninger.

Da grossisternes normale kreditgivning er 3 måneder, er udvalget enedes med finansministeren om, at man skal yde samme kredit med hensyn til afgifterne, hvorfor indbetalingsfristen på 2 måneder foreslås ændret til 2½ måned, hvilket i praksis vil give 3 måneders henstand.

Man er ligeledes enig om afviklingsprincippet, derimod ikke om, i hvilket tempo den skal foregå. Ifølge lovforslaget skulle det være i ti trin med et kvartals interval, medens et mindretal bestående af venstres og det konservatives folkepartis

medlemmer kun ønsker 1 måneds mellemrum.

Finansministeren har med tilslutning af udvalgets flertal, socialdemokratiet og det radikale venstre, dog ment, at aftrapningen kan foregå noget hurtigere end i lovforslaget angivet, og stiller derfor ændringsforslag om, at aftrapningen foregår med 10 pct. hveranden måned i stedet for hvert kvartal. Det vil betyde, at afgifterne kan afvikles fuldstændig på 1½ år, efter at man har påbegyndt afviklingen, og allerede efter 8 måneders forløb kan afgifterne være halveret.

Det foreslås endvidere, at finansministeren med tilslutning af finansudvalget og efter forhandling med de pågældende brancher kan fastsætte andre intervaller, for så vidt det ikke forrykker tidspunktet for den endelige afvikling. Det kan have sine praktiske fordele, således at en aftrapning f. eks. ikke foretages umiddelbart efter en af de gode salgssæsoner, f. eks. julemåneden, hvorved man ville hæmme salget nogen tid.

Under førstebehandlingen blev der ytret ønske om, at finansministerens beføjelse til fastsættelse af tidspunktet for afgifternes bortfald blev gjort betinget af tilslutning fra et folketingsudvalg. Dette ønske har finansministeren imødekommet, idet han stiller ændringsforslag om, at en sådan beslutning skal ske med tilslutning af finansudvalget. Dette ændringsforslag er tiltrådt af flertallet, det radikale venstre og socialdemokratiet, medens mindretallet ikke deltager i denne indstilling, da man fortsat ønsker afgifternes bortfald tidsbestemt.

Der er altså i udvalget nogenlunde enighed om, hvorledes loven skal virke i den resterende tid, og om, hvordan den skal afvikles. Derimod har man ikke kunnet opnå enighed om hvornår, hvorfor mindretallet, det konservative folkeparti og venstre, har stillet ændringsforslag herom. Disse ændringsforslag vil man selv motivere her i tinget.

Må jeg dernæst som mit partis ordfører fremsætte nogle bemærkninger.

Der er selvfølgelig ikke fra mit partis side ønske om at opretholde den såkaldte tøjsskat længere end nødvendigt, og finans-

[Peter Nielsen.]

ministerens forslag tager da også sigte på, at en afvikling før eller senere skal finde sted og loven altså ikke gøres permanent; men vi finder det betænkeligt allerede nu at love befolkningen, at det skal ske til en bestemt dato. Der er altfor mange ukendte faktorer at tage hensyn til.

Hvem tør i dag spå om den internationale økonomiske udvikling, om hvor stor eksporten vil blive i den kommende tid og til hvilke priser, samt f. eks. om hvad brændselsimporten vil komme til at koste? Den begyndende overgang til andre kraftkilder i udlandet vil jo give aldeles uberegnelige svingninger i kulpriserne. Men eet ved vi: hvis vi i den kommende tid skal have den almindelige levestandard sat op, skal der investeres ganske betydeligt i produktionsapparatet, og det vil være betænkeligt allerede nu at love et større forbrug, der vil svække en sådan investering. Derfor kan vi ikke give løfte om snarligt bortfald af de forbrugsbegrænsende foranstaltninger. Det er selvfølgelig glædeligt, at venstre og de konservative mener, at landets økonomiske status nu er blevet så god, at vi kan tillade os et større forbrug; det er ellers ikke de toner, vi er vant til at høre fra den kant.

Problemet om de nye store årgange, der skal ind på arbejdsmarkedet, må også tages i betragtning. Det problem løses ikke ad kunstig vej, men kun ved, at der skaffes produktionsmidler til ungdommen, og ved, at de lærer at bruge dem. Jeg har gentagne gange her i tinget slået til lyd for, at problemet med de såkaldte arbejdsløshedsøer tages op til løsning. Der er gjort meget for at lindre her, men problemets endelige løsning sker kun ved, at der i de pågældende byer og landsdele investeres flere penge i produktionsapparatet, og skal den almindelige levestandard hæves, sker det ikke ved, at man begynder at spise af sædekornet, altså bl. a. ophæver forbrugsbegrænsende foranstaltninger for tidligt.

Det er måske også værd atter at fastslå, at de afgifter, der her er tale om, ikke er skatter, der opkræves for at dække statens løbende udgifter, men derimod en art tvungen opsparing, hvis provenu ikke indgår i statskassen, men indsættes til senere forbrug af det publikum, der ved

deres indkøb har betalt afgifterne. Ved udleveringen af sparebeviserne den 25. juni sidste år fik man kompensation for afgifts-erlæggelserne indtil 1. april 1957 og dermed garanti for, at det opsparede forbrug senere kan finde sted. Da der således er givet kompensation indtil den 1. april næste år, er det ikke aktuelt nu at få vedtaget, under hvilken form kompensation for afgifter, der først skal erlægges om $\frac{3}{4}$ år, skal gives. Folketinget vil have hele næstesamling til at afgøre det. Udvalget har da heller ikke beskæftiget sig hermed, og jeg ser ingen ulykke i, at spørgsmålet foreløbig er uafklaret — som mindretallet i betænkningen udtrykker det. Princippet om, at det er udskudt forbrug og ikke skat, er jo fastslået, men af hensyn til det forbrugende publikum og handelen vil det være påkrævet, at man allerede nu får afgjort, hvordan de forbrugsbegrænsende foranstaltninger skal ophæves, og at det ikke sker på en måde, der kan udløse en antihamstringsbølge, således at man udsætter et nødvendigt forbrug, eller detailhandelen lader sine lagre udtømme på et givet tidspunkt.

Jeg skal derfor anbefale lovforslaget med de af finansministeren under nr. 2, 5 og 6 stillede ændringsforslag, der er tiltrådt af udvalgets radikale og socialdemokratiske medlemmer, medens jeg må anbefale at stemme imod ændringsforslagene nr. 1, 3, 4 og 7, der er stillet af udvalgets mindretal.

Alfred Bøgh: Da mit partis synspunkt om tilbagebetaling af afgifter, der er erlagt for endnu usolgte varer ved lovens udløb, ikke har vundet tilslutning, må vi gå ind for, at afviklingen sker gennem en trinvis nedsættelse af afgifterne. De ændringsforslag, der er stillet af venstre og det konservative folkeparti, går derfor ud på en sådan aftrapning i tiden fra 1. januar 1957 til 1. september 1957. Vi mener, at vi ikke dermed hindrer finansministeren i at opnå det provenu, som var tilsigtet ved lovens gennemførelse. Da aftrapningen af afgiften på gulvtæpper m. v. ikke efter vort ændringsforslag føres til bunds i dette tidsrum, foreslår vi tilbagebetaling af resterende afgifter pr. 1. september 1957 med 17 pct., idet vi mener, at det er muligt at foretage en tilbagebetaling for dette begrænsede område.

[Alfred Bøgh.]

Lovforslagets hovedpunkt er stadig § 8, hvorefter loven forlænges på ubestemt tid, og dette kan mit parti i konsekvens af sin tidligere stilling ikke give tilslutning til. Det er vor opfattelse, at denne lov har skabt så store vanskeligheder for tekstilbranchen, at de tilsigtede virkninger af forbrugsbegrænsende og valutamæssig karakter ophæves af de vanskeligheder, som den har påført dette erhverv. Jeg har lige læst en årsberetning fra Dansk Textil Union, og jeg har også læst andre beretninger fra denne branche, og selvom det ikke er ukendt for os, at en bestemt branche beklager sig voldsomt, når den pålægges en afgift, synes jeg alligevel, at man, når man læser disse årsberetninger, får et stærkt indtryk af, at der her er gennemført en lovgivning, der både virker uheldigt og er urimelig for den pågældende branche. Endvidere er vi jo langt fra sikre på, at økonomiske vanskeligheder overhovedet kan løses på denne måde, der uvægerligt fører prisudviklingen videre opad, og selve pristalsvirkningen siger forslaget jo intet om.

Af forhandlingerne ved lovforslagets første behandling fik jeg det indtryk, at finansministeren ikke er særlig glad for at forlænge bestemmelserne om sparebeviser. Det forstås jeg egentlig udmærket efter den modtagelse, de fik i befolkningen, og efter de oplysninger, der senere er kommet frem om de administrative bekostninger ved gennemførelsen af ordningen. Men hvad så? Er det tanken at sætte noget andet i stedet eller at lade disse bestemmelser dø i stilhed i lighed med, hvad der skete den 31. marts i år med hensyn til de pristalsbegrænsende bestemmelser angående stærke drikke, cigaretter m. v.?

Vi anbefaler at stemme for de af venstre og det konservative folkeparti i forening stillede ændringsforslag, og vi kan selvfølgelig ved den endelige afstemning ikke stemme for § 8.

Formanden: Efter henstilling skal jeg afbryde forhandlingen.

Folketingets næste møde afholdes i dag kl. 16¹⁵ med følgende dagsorden:

1) *Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Per Hækkerup.*

2) *Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Per Hækkerup.*

Jeg gør opmærksom på, at det er hensigten at fortsætte forhandlingen om forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger i et senere møde i eftermiddag.

Mødet hævet kl. 14³⁵.

116. møde.

Onsdag den 20. juni kl. 16¹⁵.

Den første sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Per Hækkerup.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik derefter til:

Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Per Hækkerup.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at stedfortræderen indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget. Inkassator Hans Christensen vil herefter blive indkaldt som midlertidigt medlem af folketinget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i dag kl. 16²⁰ med følgende dagsorden:

Fortsættelse af anden behandling af:

Forslag til lov om ændring i lov om forbrugsbegrænsende foranstaltninger.

Mødet hævet kl. 16¹⁷.